

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. D. Ioannis Ivsti Lanspergii, Natione Bavari, Illvminati
Ac Religiosissimi viri, Carthusiae Coloniensis ante annos
centum Vicarii, & Magistri Nouitiorum laudatissimi Opera**

In Qvinque Tomos Distributa, à mendis expurgata, veteri integritati
restituta, & indicibus locupletata

De Sanctis

Landsberg, Johannes Justus

Coloniae Agrippinae, Anno M.DC.XXX

De Magorum deuotione, studio, ac muneribus, Sermo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47060](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47060)

& myrrham. Et responso accepto in somnis, ne redirent ad Herodem, per aliam viam reuersi sunt in regionem suam.

Munera Ma-
gorum tria
myrricis
quid.

Nunquam satis Magorum horum laudari potest deuotio. Siquidem non satis illis erat adorasse, sed etiam muneribus oblati se prostre-
batur, optobantque feruentissimo desiderio, puero huic vero regi ac Messia
Iudæorum esse subiectos. Offerebant munera, quibus iuxta mysticam sig-
nificationem, puerum hunc agnoscebant Deum, agnoscebant regem, agno-
scebant mortalem. Oblatis autem muneribus, commendatisque animis
suis (neque enim dubium est, hac præcipue hora summa exultatione,
alacritateque spirituali perunctos, sentientes in puero, hoc quod lingua non
possent explicare, nec corde comprehendere) moniti sunt in somnis res-
ponso accepto, quippe qui solliciti fuerant, inter se consultantibus, an ad He-
rodem sibi foret redeundum, nonnihil sinistra suspicantes. Moniti igitur
ne redirent, per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Et nobis à ro-
gione similitudinis, ab innocentia, ab originali iustitia, qua olim exci-
dimus, hallucinamurque opus est redire in regionem nostram, v. p. caele-
stem patriam, per aliam viam, quam per illam per quam excidimus, præ-
stante Domino nostro Iesu Christo, qui est benedictus in secula. Amen.

SERMO IN EODEM FESTO.

De Magorum deuotione, studio ac muneribus.

Magorum
patria quæ
fuerit.

Chrysof.

Numer. 24.

Chrysofom.

Magi vnde
dicitur sint.

INtrantes domum, inuenerunt puerum cum Maria matre eius: & prostrantes ad-
trauerunt eum. Et apertis thesauris suis obtulerunt ei munera, aurum thur &
myrrham. Matth. II. Memoriam apparitionis Dominicæ hodie agimus
filij charissimi, qua puer Iesus, & adhuc infans seipsum gentibus, hoc est,
primitijs gentium exhibuit. Itaque hos Magos Christum quærentes, ex
Aethiopia aut Perside venisse multi volunt, quos tam longo itinere bre-
ui potuit tempore adducere puer Iesus. Fuisse autem horum aduentus oc-
casionem Chrysofomus hanc ita narrat, dicens: Legi Magos istos ex libris
Balaam diuinatoris apparituræ huius stellæ scientiam accepisse: cuius di-
uinationo posita est in veteri testamento: *Orietur stella ex Iacob, & exurgebit
mo de Israel, & dominabitur omnium gentium.* Audiui aliquos, inquit, recerum
Chrysofomus, referentes de quadam scriptura, & si non certa, non tamen
destruente fidem, sed potius delectante, quoniam erat quædam gens sita
in ipso principio ipsius Orientis iuxta Oceanum, apud quos ferebatur qua-
dam scriptura inscripta nomine Seth, de apparitura hac stellâ & muneribus
ei huiusmodi offerendis, quæ per generationes studiosorum homi-
num patribus referentibus filijs suis habebatur deducta. Itaque elegerunt
seipfos duodecim, quidam ex ipsis studiosiores & amatores mysteriorum
caelestium: & posuerunt seipfos ad expectationem stellæ eiusdem. Et si
quis moriebatur ex eis, filius eius aut aliquis propinquorum qui eiusdem
voluntatis inueniebatur, in loco constituebantur defuncti. Dicebantur
autem Magi in lingua eorum, quia in silentio & voce tacita Deum glori-
ficabant. Hi ergo per singulos annos post messem trituratorem ascen-
debant

ſtebant in montem aliquem poſitum ibi, qui vocabatur lingua eorum mons Victoralis, habens in ſe quandam ſpeluncam in ſaxo, fontibus & electis arboribus amœniſſimam: quem aſcendentes & lauantes ſe, offerebant, & laudabant in ſilentio Deum tribus diebus. Et ſic per ſingulas faciebant generationes, expectantes ſemper ne forte in generatione ſua ſtella illa beatitudine oriretur, donec apparuit eis, deſcendens ſuper montem illum Victorialem, habens in ſe formam quaſi pueri paruuli, & ſuper ſe ſimilitudinem crucis. Et locuta eſt eis, docuitque eos, & præcepit eis vt proficiſcerentur in Iudæam.

Proficiſcentibus autem eis per biennium præcedebat ſtella, & neque eſca, neque porus deſecit in peris eorum. Cætera autem quæ geſta referuntur ab eis in Euangelio compendioſe poſita ſunt. Tamen cum reuerſi fuiſſent, manſerunt colentes & glorificantes Deum ſtudioſius magis quàm primum, & prædicarunt omnibus in genere ſuo, & multos erudierunt. Denique cum poſt reſurrexerit Dominum Thomas iſſet in provinciam illam, adiuncti ſunt, & baptizati ab eo facti ſunt adiutores prædicationis illius. Hæc omnia Chryſoſtomus. Quæ ideo recensere volui, quia maniſeſtum eſt, abſque ratione grandiſque cauſa non accidiſſe, vt tres reges ex tam longinqua venirent terra, niſi diuina eos virtus permoueret ad aſſumendam tam longam, difficilemque peregrinationem, ad pericula viarum ſuſtinenda, ad quærendum ignotum regem adhuc puerum, ad adorandum infantem tanquam Deum cælo, mundoque imperantem. Quod autem nihil eos niſi fides & deuotio permoueret, inde perſpicuum eſt, quia mox vbi adorauerant, vbi munera obtulerant, ad propria reuertuntur, nihil eiſmodi expectantes quod in curijs terrenorum ſolet regum exhiberi, puta conuiuari, ad tempus commorari, gloriam exhibere, & etiam iactare. Nihil horum, inquam, hic fuit, ſed oblatis muneribus, mox redierunt. Sola fides & hæc magna valde, eos adduxit, ſola reduxit. Quapropter Bernardus deuotiſſimus in horum ſide delectatus. Cui, inquit, comparabimus, aut cui ſimiles æſtimabimus viros, iſtos) Si latronis fidem, ſi Centurionis conſeſſionem, conſidero, in eo ſuperexcellere videntur iſti quod tunc miracula multa fecerat, iam tunc à multis prædicatus fuerat, à multis adoratus. Attamen conſideremus quid & illi dixerint. Clamabat latro de cruce: *Domine memento mei d. m. veneris in regnum tuum.* Ergone per ſupplicium ille vadit in regnum? Quis indicauit tibi, quia oportebat pati CHRISTVM, & ſic intrare in gloriam ſuam? Tu quoque Centurio cum vnde noſti? Videns quod ſic clamans expiraſſet: *Verè, inquit, hic homo Filius Dei erat.* Mira res, & omnium admiratione digna. Propterea rogo vos, intuemini & videre, quàm occulta ſit fides, quàm Linceos habeat oculos diligentius conſiderate. Cognosce Dei Filium lactantem, cognosce in ligno pendentem, cognosce mortentem. Siquidem latro in paribulo, Magi in ſtabulo cognoscent. Quicquid illi ſermonibus, hoc iſti muneribus conſtitentur. Latro regem, Centurio Dei Filium, ſimul & hominem pronunciat. Et hæc tria ipſorum Magorum munera indicant.

Obſeruemus hic quatuor ſtudia Magorū. Primū eſt, q̄ ſtudioſe perſcrutaſſent.

Mons victo-
rialis
quis
fuerit.

Cauſa profe-
ſſionis Ma-
gorum in
Iudæam, qua
facit.

Magos ſan-
cto Thomæ
Apoſtolo au-
xilio fuiſſe in
prædicatione
fidei, ac ab
eo baptiſma
ſuſcepſiſſe.

Bernardus.

Lucæ 19.

Lucæ 23.

Lucæ 12.

Fides quàm
linceos ha-
beat oculos.

ibidem.

Matthæ 2.

Triū Mago-
rum studia
consideran-
da quæ sicut.

Deuotio Ma-
gorum quan-
ta.

Prover. 2.
1. Pet. 4.

Quæ sit ut
fuerit Chri-
stus a Magi-
stratiam.

Iacob. 1.

Matth. 2.

Bernard.
Matth. 2.

Psal. 10.

Munus qua-
druplex Chri-
sto oblatum
à Magis.

Munus à lin-
gua quod.
Psal. 49.
Munus à
manu quod.
Bernardus.

ti fuerunt Christi ortum, vigilantes quorannis, ne præteriret eos stella hæc, quam orituram credebant. Vide iam si tanta in nobis sit deuotio fidelibus, quanta fuerit olim in gentibus, ut adeo simus studiosi ad percipiendam Christi stellam seu Christum, hoc est, ad inquirendum eius beneplacitum. Fuit autem Magorum studium huiusmodi, ut digni essent qui inuenirent. Siquidem scrutabantur inuestigando, vigilando, orando. Inuestigabant oracula suorum prophetarum licet paganorum, orabant ut inuenire discereque possent stellam. Vigilabant donec viderent. Hoc modo inuestigare & ex scripturis discere nos decet voluntatem Dei. Decet præterea ad fores nos sapientiæ vigilare quotidie: deinde vigilare nos oportet in orationibus. Secundum Magorum fuit studium, quod quæsierunt Christum & hoc trisariam quoque fecerunt. Siquidem quæsierunt eum fortiter, nullis laboribus nec itineris diurnitate deterriti. Quæsierunt sapienter, quia astutia Herodis non sunt decepti. Quæsierunt dulciter, quia Herodes tantam in eis fidem deuotionemque ad Christum inueniens, nequaquam audebat eos promissionibus ut corrumperet, tētare. Heu quam pauci hodie sunt fidei, qui Deum quærant dulciter, ut nullis concupiscentijs tentationibusve ab integritate abducantur: cum vnusquisque, ut Iacobus ait, à concupiscentia sua tentetur, abstractus & illectus. Tertium Magorum fuit studium, quod syderis ductu præcedentis, vbi tandem Christum inuenerunt, procidentes ante eundem ipsum adorauerunt. Sic enim narrat Euangelista: *Et intrantes domum, inuenerunt puerum cum Maria matre eius: & procidentes adorauerunt eum* Super quo verbo sic exclamat deuotissimus Bernardus: *Vnde hoc vobis ò alienigenæ? Neque enim tantam inuenimus fidem in Israel. Sic vos non offendit vilis habitatio stabuli, non pauperes cunæ præsepium? Non vos pauperis matris præsentia, non lactantis infantia scandalizat? Quid facitis ò Magi, quid facitis? Lactantem puerum adoratis, in tugurio vili, in vilibus pannis? Ergo ne Deus est iste? Deus certè in templo sancto suo, Deus in cælo sedes eius: & vos quæritis eum in stabulo, in matris gremio? Quartum Magorum erat studium, quod non solum procidentes adorauerunt Christum infantem, sed eadem etiam obtulerunt munera, illum honorantes atque cultum ei exhibentes. Quadruplex autem est munus quod Magi Domino obtulerunt. Primo, est munus à corde, quia in eum tam crediderunt quam eundem dilexerunt. Quid autem Deo offerre potuissent charius, quam corda sua, quibus se totos tradiderunt Christo, diligentes eum? Secundo, est munus à lingua seu ab ore, quod est laus Christi, ut scriptum est: *Sacrificium laudis honoris est abut me*. Deum enim verum confessi sunt. Tertio, est munus à manu: & hoc modo obtulerunt Magi Domino, aurum thus & myrrhā. De hac offerendi ratione exclamat beatissimus Bernardus dicens: *Quid facitis Magi, quod aurum offertis? Ergo rex est ipse? Et vbi aula regia, vbi thronus, vbi curiæ regalis frequentia? Nunquid aula est stabulum, thronus præsepium, curiæ frequentia Ioseph & Maria? Quomodo ita insipientes facti sunt viri sapientes, ut adorent paruulum despicibilem tam sua ætate, quam paupertate suorum? Nonne timeandum erat fratres, quod scandalizarentur viri isti, & illusos se crederent, cum tam indigna viderent? A regni ciuitate, vbi regem quærendum coniectabantur, ad Bethleem villam par-**

mulam dirigitur. Ingressi stabulum, inveniunt in uoluum pannis infantulum. Non illis sordet stabulum, non pannis offenduntur, non scandalizantur lactantis infantia. Procidunt, venerantur ut regem, adorant ut Deum. Sed profecto qui illos adduxit, ipse & instruxit: & qui per stellam foris admonuit ipse in occulto cordis edocuit. Quarto, est munus ab obsequio. Hoc obrulerunt Magi, & quando longo illo itinere fatigati sunt, ad puerum venientes, & quando procidentes adorauerunt eum. Quod enim aliud fuit ante Christum procidere, quam se totum in eius obsequium obedientiamque tradere? Magi igitur ante Dominum prociderant, quia se ipsos in eius obsequium atque seruitium totos expendunt. Restat nunc ut nos quoque ad Christum ambulemus, Christum adoremus, Christo offeramus munera. Esaias olim de gentibus Deo loquens, dicebat: *Ambulabunt gentes in lumine tuo, & reges in splendore ortus tui.* Ambulemus nos in lumine Dei, ductu scilicet gratiae eius, quae nobis est lumen ad dirigendos gressus nostros in semitis mandatorum Dei. Ad ambulandum autem ad caelestem illum paradisum, quatuor lumina sunt nobis necessaria, quae ueluti quatuor nos candelae praecedant. Pronidit igitur nobis benignissimus Dominus de quadruplici lumine habitantibus in tenebris, & in regione umbrarum mortis. Est enim lumen naturae, lumen doctrinae, lumen exemplare, & lumen gratiae seu illustrationis diuinæ. De primo lumine est illud Psalmi: *Signatum est super nos lumen uultus tui Domine.* Omnibus nobis hoc lumen rationis naturaliter inditum est, ut cognoscamus bonum & malum, honestum & inhonestum, quod decet & quod dedecet. Possimus hoc lumen sequentes (tametsi illud nobis haudquaquam sufficiat ad salutem) nos disponere aut parare ad lumen diuinæ gratiae suscipiendum, puta, ut in nobis non inueniatur obex gratiae. Siquidem ethnicus aut paganus si damnatur, non nisi iuste damnatur, propterea quod lumine hoc naturae, non fuit recte usus. Si enim recte uteretur, & ad Deum (quem lumine potest rationis agnoscere) se conuerteret, non posset fieri, quin per media illuminaretur à Deo, & ad salutem perueniret. Aliud est lumen doctrinae siue eruditionis, ut quod lucet in scriptura, quomodo Psalmus dicit: *Lumen pedibus meis uerbum tuum, & intellectum dat paruulis.* Terrium est lumen exempli, ubi quis opere docet quid fugiendum, quid amplectendum sit. Et hoc lumen efficax quidem est, sed non sufficit absque lumine gratiae. Quartum igitur lumen diuinæ est gratiae necessarium. Hoc lumen in homine tanto radiat clarius, quanto fuerit hominis cor purius. Quam multi enim sunt qui docti praedicare sciunt, & dare consilia alijs: sibi ipsis tamen nihil consulere nouerunt, sed ambulant in tenebris, nec sciunt quo vadant. Vides saepe numero doctos multos sed in deuotos, cum ediuerso offendas simplices, illos literatos, sapientissimos ac spiritu deuotos. Quare? quia lumen gratiae sua negligentia aut non habent, aut minus habent. Quapropter omnes quantum sufficeret, sumus rationis capaces: videmus quoque exempla bona: praeter ea sumus instituti salutaris doctrinae, & tamen haec omnia, quia ad Deum non conuertimus, nec applicamus, grauiter delinquimus, nos ipsos negligentes. Omnibus enim his quam diu utimur ad luminis superni, hoc est, ad gratiae

Munus ab obsequio quod.

Procidere ante Christum istud quid fuerit Esaias 60.

Ambulare in lumine Dei quid sit. Esaias 60.

Lamina quatuor homini necessaria quae. Psalm 4.

Lumen naturae quid sit.

Ethnici & pagani cur iuste damnentur.

Lumen doctrinae quam sit necessarium homini. Psalm 119.

Idem.

Lumen exempli quodnam sit.

Lumen diuinæ gratiae quam sit necessarium homini. Ioan. 1.

Doctores cur sint commuiter minus deuoti ac illuminati Dei gratia.

t extin-

Lumini dicitur
no illustrari
volentes quod
sit faciendum.

Voluntas bona
na melioris
vitae qui pro
betur.

Astor. 5.

Moth. 5.
1. Pet. 2.
Iudicia hominum
quomodo nihil
sint facienda
ut Deo obediantur.

Propositum bonum
quam sit mordicus
tenendum.

extinctionem, non potest nobis inesse salus. Quid, inquis, faciam, ut diuine illustrer lumine? Deponere omnia peccata per confessionem, animumque post hac delinquendi nullo vnquam tempore admittere, peccandi occasiones fugere, ob nullius hominis amorem, ob nullius commodi, nulliusve rei desiderium aut fauorem à Dei voluntate declinare. Nisi hoc, abstinendi scilicet à peccato, declinandi peccatorum occasiones, tam propositum quam studium in te firmum sit ac constans, vana est correctioris vitae quaeuis promissio. Non adeo grauis & laboriosa est res bonae voluntati vitam malam deserere, & ad meliora se mutare. Adhuc bona voluntas, & sentiuntur eundem lenia. Age tantum vt velis, & verè velis te ad meliora conuertere. Verum audio vestrum quosdam dicentes, Voluntatem habeo bonam, in situ propositum sanctum, & dum ab alijs sequestratus sum, vtcunque rectè me habeo. At vbi inter homines viuere cogor, cogor quoque acquiescere alijs, magis nisi malim offendere, aut derideri atque contemni, praesentibus communi conformemque reddere. Itaque quamuis bona mihi sit voluntas, impediatur, Si enim non acquiesco amicis, malè audio. Quid dicis? Quos habes amicos, quibus placere magis appetis, quam Deo? An plures facies hominis amicitiam, quàm Dei? Nunquid, ne malè audias ab homine, offendes Deum? Nunquid vtilior tibi est amicitia hominis, quàm Dei? aut potius deserere Deum illo contempto, ne contristes hominem Deo dilecto? Nimis stultè loqueris. Quae tu cognoscis Deo placita, virtuosa, salutis tuae necessaria, propter hominem deserere? Quae Deum offendunt quae tibi noxia sunt, quae dedecèr, propter hominis fauorè, & ad Dei iniuriam facies? Si te rogaret amicus, vt tibi eruas oculum, non facies? Si vt pecces, animaeque tuae vulnus infligas homo inuitat, nunquid de illum contristes, acquiesces? Stulta haec est excusatio: propter homines, & ne deridearis aut malè audias, cogi ad peccandum. Audi quid Apostoli fecerunt. *Ibant, autem, inquit Lucas, gaudentes à conspectu conuersi, quoniam digni habitus sunt pro nomine Iesu Christi: umeliam pati.* Exulta & gaude tu quoque si propter virtutem continentiae, si propter temperantiam sobrius & castus viuis, & si propter quamuis virtutem aliam, vt placeas Deo, aut ne offendas Deum, aliquid agis aut caues, propter quod sperneris, aut propter quod malè audis, exulta & gaude, quia pro Christo & pro virtute hoc patieris. Qui enim propter iustitiam patiuntur, beati. Et quis tibi nocebit, si boni a mulator fueris. Grauatè fers si despiceris. Audi consilium. Despicere te ipsum primus, nec te dignè iudices, qui hominū habes fauorem. Hominū gratiam contemne, ne Dei gratia priueris. Nihil tua intersit quid de te homines loquantur, modo Deo placeas. Quid animae tuae conferat aut noxiū sit attende: & quid de te homines cogitent aut loquantur, contemne. Vecordia est dumtaxat tua, qui volūtare inconstans es, qui parui facis Dei gratiā & amicitiam. Ideo leuiter transgredieris: cedis vno verbo. Et quia homines mollem, inconstantem, leuemque te cognoscunt, quem vbi in animo etiam boni aliquid habueris, sciunt ad verba hominū mutabilè, ideo magis inconstantem reddunt, nec propositi tui te esse sinunt tenacem. Caterum, propone & constans serua tuum propositum, puta non vorare, non inebriari, non comotare, nihil impudicum agere aut loqui, non choreis, aut spectaculis interire: quis quare te inuitū ab hoc proposito abstraher? Si tentaris ab ho-

mita

mine vi à proposito sancto tuo recedas, noli vacillare tu, sed pertinax etiã, bis, terve omnes qui offendi volunt, offende & quanto tuis illorum blanditijs aut minis etiam non acquiescas, vt tandem nemo molestus tibi sit, nemo non laudet etiam te. Habet enim etiam apud inimicos semper tam virtus, quã veritas laudem. Nam ab omnino reprobis quid timendum est? Profecto prorsus nihil. His namq; si acquieueris, perdent te: si non acquieueris, detestabuntur te. Verum hoc non ad ignominia tibi cedit, sed ad laudem. Quid enim illi dignè laudant aut vituperant? Cæci sunt, & iudicio carent. Contra illorum odia Christus te consolatur, dicens: *Beati eritis cum vos oderint homines, & persecuti vos fuerint, & eiecerint nomen vestrum tanquam malum, propter Filium hominũ. Gaudete & exultate, quoniam merces vestra copiosa est in celo.* Itemq; Nolite mirari, quia odit vos mundus. *Si de mundo essetis, mundus quod suum erat in vobis diligeret. Sed quia de mundo non estis propterea odit vos mundus.* Quis est de mundo? Profecto qui terrena sapit, qui secundum carnem vivit, qui non obedit spiritui Dei. Hi sunt mundus. Hi sunt à quibus omnes, qui piè volunt viuere in Christo, persecutionem patientur. Itaque si hominibus huiusmodi placere vis, non poteris placere Deo. Si etiam huiusmodi placeres, id est, placere affectares, Christi seruus non esses. Hæc prima conuersionis tentatio est, odia ac hominum contemptum in Dei seruitio pati. Veruntamen noli tu ad modum arundinis vento agitari. Constantis perseuera in tuo bono proposito, præsertim, cui sacra consentit scriptura, & maioris tui aut Ecclesiæ autoritas quid verò de te loquatur sentiant ve homines, contemne. Postremo vt vnde digressus sum, redeam, cum sanctis Magis Christum quære, Christum inueni, ante Christum procide, Christum adora, Christo offer munera, aurum charitatis, thus deuotionis, & myrrham abnegationis, ac mortificationis. Quod nobis omnibus largiatur mellifluus amabilissimusq; puer Dominus Iesus Christus, in seculis benedictus, Amen.

Reprobi homines qui non sunt timendi.

Math. 5. Luc. 6.

1. Ioan. 3. Ioan. 15. De mundo quoniam esse dicantur. Tim. 3. Gala. 6.

Tentatio prima conuersionis quænam sit. Matth. 11.

IN FESTO S. ANTONII ABBATIS AC CONFESSORIS. Lectio lib. Sapient. Cap. X,

Ustum deduxit Dominus per vias rectas, & ostendit illi regnum Dei, & dedit illi scientiam Sanctorum. Honestauit illum in laboribus, & compleuit labores illius. In fraude circumuenturum illum assuit, & honestum fecit illum. Custodiuit illum ab inimicis, & a seductoribus tutauit illum: & certamen forte dedit illi, vt vinceret, & sciret quoniam omnium potentior est sapientia. Hæc venditum iustum non dereliquit, sed à peccatoribus liberauit eum: descendit quæ cum illo in foueam, & in vinculis non dereliquit illum, donec afferet illi sceptrum regni, & potentiam aduersus eos qui eum deprimebant: & mendaces ostendit, qui macularunt illum, & dedit illi claritatem æternam.

PARAPHRASIS IN EANDEM LECTIONEM.

Tot nobis eximie sanctitatis proponuntur exempla, tot incentiua virtutum, vt durissimus quisue possit corde compungi, & excusso frigidi

